

Van de Redactie.

genoemde met *Uit het Gooi* (bij H. J. N. Becht). Zij geven ons, ieder op zijne wijs, het mooie van Vlaanderen, Gelderland en het Gooi. Streuvels geeft zijn natuurindrukken het meest direct. Zijne personen, uit de kleine novellen, maken deel uit van de natuur, die op hem diep ingewerkt heeft. Ze doen aan als sommige figuurtjes in een Corot-landschap, volmaakt in de stemming van het geheel, even nog accentueerend de aandoening, die wordt opgewekt. Het zijn boeren of arbeiders en hunne vrouwen, nederig in de grootschheid der omgeving, daaraan niets toevoegend, hare majesteit niet storend, vertegenwoordigend een element, zooals ook een boom dat doet of een kudde, waarvan met niet minder gevoel de kleine historie kan geschreven worden. Niet tegenover de Natuur staan ze, als ontvangers, als gevoeligheden, waarop wordt ingewerkt zóo dat zij zich daarvan bewust worden.

De verdienste van Gerard van Eckeren is dat hij juist dit laatste heeft gewild: geven den machtigen indruk van de Natuur op een uiterst gevoelige persoonlijkheid, waarschijnlijk wel verwant aan den schrijver, doch met een eigen organisatie. Als door een windharp gewijzigd en tot melodie gemaakt, hoort men in *Ontwijding* de natuurgeluiden. Streuvels geeft ze direct, geeft ze héél zuiver.

Truida Kok teekent, met beter gevolg dan zij ooit voorheen bereikte, de figuurtjes uit een Hollandsch landschap met, ter illustratie, daaromheen 't een en ander van de omgeving. Haar is het te doen om de menschen zelf in de eerste plaats. En die ziet ze tamelijk los van de Natuur. Ze zouden elders op een dorp kunnen wonen. Zij hebben slechts het dorpelijke dat hen van anderen onderscheidt. Wat op hen voornamelijk inwerkt is de kleinheid der omgeving, veroorzakend eigenaardige verhoudingen en begrippen. Men kan niet zeggen dat speciaal iets van het Gooi in dit boekje ligt.

't Behoefde niet zoo te zijn, maar toevallig moeten deze werkjes naar de belangrijkheid worden gerangschikt in de hierboven aangeduide volgorde. Bovenaan, staat de stoere Vlaming Stijn Streuvels, de groote meester reeds, gevierd in Nederland door de minder-

heid nog, maar door eene minderheid, die gewoonlijk alléén de echte schrijvers van ras bewondert. Na hem volgt Gerard van Eckeren, als beginneling, die nog veel leelijks geeft in zijn boek, die niet vermocht te houden de schitterende belofte in de eerste bladzijden van zijn roman gelegd, die viel, aan het eind, in een poel van realistisch gemodder; maar die dan toch heeft getoond voor de Natuur te gevoelen en zijn gevoel te kunnen leggen in woorden, die tot de ziel gaan, daardoor plotseling gekomen in de voorste rijen dergenen, op wie onze hoop voor de toekomst voorloopig zal blijven gevestigd, ook al mocht hij nog weér eens terugvallen in onbelangrijk of onbehaaglijk gedoe van lieve narigheidjes in den vorm van halfdoorwerkte schetsen.

Eerst na die twee, mag Truida Kok worden geprezen om haar goed gecomponeerde van oprechtheid getuigende verhaaltjes, weinig nieuws gevend, niet wekkend aandoeningen van diep kunstgenot, maar tevredenheid wél, van die behaaglijk tot verder lezen dringende tevredenheid, soms door nauwgezet werkende kunstenaars van middelmatig talent opgewekt, waarvoor men dankbaar moet wezen, nu er zoo jammerlijk veel handig gepeuterd namaaksel om aandacht vraagt, novelletjes en schetsjes met niemendal erin dan 't bewijs van vaardigheid en leêghed der ziel.

* * *

In Streuvels' werk zingt het natuurgevoel spontaan en in volkomen zuiverheid. Het is tot uiting gekomen omdat het moest en de kunstenaar had zich een eigen taal te maken om het te kunnen uiten. Wij lezen zoo vaak proza of poëzie, waarvan goeds dient te worden gezegd. Maar dat werk geeft den indruk van te zijn ontstaan uit den lust om een nietig sentimentje zoo veel mogelijk te exploiteeren, om er den schijn van belangrijkheid aan te geven door het knap bedenken van een verhaal, het naar de economische regelen der schrijfkunst in elkander zetten van het boek. Met behendigheid en kennis van het vak, valt wel een schijnbaar iets te maken van een niemendalletje.

Streuvels componeert ook meesterlijk zijn